

Izvješće o matičnoj djelatnosti Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja

Voditeljica matične djelatnosti: Zlata Jurišić Polšak, muzejska savjetnica

U sklopu programa matične djelatnosti, a u smislu dokumentacijskog povezivanja prirodoslovnih zbirki u Sustavu muzeja, te njihove valorizacije i zaštite, Hrvatski je prirodoslovni muzej u 2006. g. nastavio sustavno snimanje opsega i stanja prirodoslovne građe u muzejskim i privatnim institucijama diljem Hrvatske. Terenskim obilascima dijela muzeja i zbirki dobivena je slika o sadržaju, opsegu i stanju zbirki, a prikupljene podatke verificirat će stručnjaci - kustosi matičnog muzeja prve razine, Prirodoslovnog muzeja u Rijeci, pojedinih zbirki te, prema potrebi, i stručnjaci iz inozemstva. U sklopu planiranih aktivnosti vezanih za matičnu djelatnost obavljen je pregled i upoznavanje sa sadržajem i stanjem u mineraloško-petrografskim, zoološkim i geološko-paleontološkim zbirkama u muzejima i nekim privatnim zbirkama.

- Na području Lepoglave i Ivanca posjećene su udruge Lepoglavski ahata i Mirko Malez, koje okupljaju 30-ak članova čije djelovanje obuhvaća prikupljanje minerala, osobito s tog područja. Tom je prilikom napravljena snimka prikupljene kolekcije kalcedona, s namjerom da se putem djelatnosti matičnosti upozori na potrebu educiranja i ispravnoga čuvanja skupljenog materijala, kao i na moguću suradnju za planiranu izložbu s temom *lepoglavskog ahata*.
- U Entomološkom odjelu Gradskog muzeja Varaždin muzejski savjetnik mr. sc. Franjo Perović stručno je obrađivao Zbirku Franje Koščeca te organizirao obradu dijela predmeta od drugih stručnjaka entomologa. U dva posjeta zbirki iz postojećih je kutija izdvojeno 647 primjeraka osa listarica (Symphyta), tako da je s onima koje su već izdvojene prethodne godine u Zoološkom odjelu Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja na identifikaciji trenutačno 1.060 primjeraka. Redeterminirano je 60 primjeraka vretenaca (Odonata), a preuzeto je još 40 suho prepariranih tulara (Trichoptera) i 649 muha cvjetara (Diptera: Syrphidae). Identifikaciju tulara obavlja prof. dr. sc. H. Malicky, a muha cvjetara Marteen van Grott.
- U prostoru Dubrovačkoga prirodoslovnog muzeja dva su puta boravili muzejski tehničari i preparatori Zoološkog odjela (Branko Jalžić i Zlatko Godec, te Mladen Vajdić i Iva Mihoci) radi dezinfekcije i privremene zaštite cjelokupne građe, koja je sada smještena na jedinom provizorno uređenom i zaključanom katu zgrade što ju je

Grad Dubrovnik odredio za taj muzej. U ostalom dijelu zgrade u tijeku su radovi uvođenja struje i ostalih instalacija te uređenja prostora postavljanjem podova, žbukanjem i ličenjem. Čeka se uređenje još jednog kata kako bi se građa mogla rasporediti tako da bi zaštita bila trajnija, a da istodobno predmeti budu dostupni radi dovršenja inventarizacije i izdvajanja onih koji bi dobili mjesto u novom stalnom postavu. Uz nadzor stanja građe i izvođenja radova (muzejski savjetnik dr. sc. Nikola Tvrtković), još je jedanput temeljito pregledana i popisana sačuvana dokumentacija muzejskih zbirki kako bi se dovršio elaborat potreban za ponovno osnivanje muzeja. Ujedno je započeto prikupljanje dodatne građe u okolini Dubrovnika za budući stalni postav, a obavljani su i razgovori s nadležnim osobama u Gradskom poglavarstvu Dubrovnika o daljnjim postupcima u vezi s osnivanjem muzeja. Prethodno je s trenutačom situacijom ponovnog osnivanja muzeja upoznat državni tajnik za kulturu gosp. Antolović.

- Muzej Sveti Ivan Zelina, koji ima raznovrsnu zbirku fosilnih riba, biljaka, rudista, koralja te minerala, obišli su kustosi Geološko-paleontološkog odjela. Utvrđeno je da predmeti nisu stručno obrađeni ni inventirani. Muzej je zainteresiran za sistematizaciju postojećih predmeta te za dopunu novim nalazima u sklopu koncipiranja stalnog postava.
- Muzej Brodskog Posavlja raspolaže zbirkom od 720 inventiranih predmeta u knjizi inventara i 100 inventiranih predmeta iz fototeke. Napravljena je koncepcija stalnog postava i odabran materijal. Pregledani je materijal smješten u depo, gdje se čuva u neprimjerenim uvjetima (potkrovlje bez klimatizacije, materijal u kartonskim kutijama po podu). Nadalje, utvrđeno je da je prijeko potrebna restauracija paleontoloških ostataka stepskog mamuta, te je on dopremljen u HPM, gdje su ga kustosi stručno obradili i restaurirali. Također, u sklopu suradnje s Muzejom Brodskog Posavlja, Mineraloško-petrografski odjel organizirao je u tom muzeju od kolovoza do rujna izložbu *Sige*.
- Muzej Like Gospić nema prirodoslovne zbirke, ali ima prostor predviđen za prirodoslovni postav. S obzirom na bogatstvo geološko-paleontoloških lokaliteta diljem Like, s Upravom Muzeja dogovorene su aktivnosti vezane za osnivanje geološko-paleontološkog postava. Započeto je terensko istraživanje i prikupljanje

fosilnog materijala. Kao dio suradnje s Muzejom Like Geološko-paleontološki odjel postavio je u tom muzeju izložbu *Kameniti oblici Velebita*, koja je trajala od svibnja do listopada.

- Muzej Cetinske krajine u Sinju posjeduje inventiranu i dobro smještenu zbirku fosila, uzoraka stijena i minerala, koju su obišli kustosi Geološko-paleontološkog odjela. Utvrdili su da se zbirka sastoji od 356 predmeta koje treba stručno revidirati prije prezentacije unutar planiranog postava, za koji postoji interes.
- Muzej franjevačkog samostana u Sinju ima stalni postav geološko-paleontološke zbirke. Kustosi Geološko-paleontološkog odjela utvrdili su da je postav smješten u podrumu samostana, u prilično dotrajalim vitrinama. Zbirka nije inventirana, a pojedini eksponati nisu dovoljno stručno obrađeni. Postavu je potrebna modernizacija, uređenje prostora i eventualno proširenje jer je riječ o iznimno vrijednoj i rijetkoj geološko-paleontološkoj građi.
- Privatna zbirka "Sikirica" u Jabuci kod Trilja sadržava oko 400 primjeraka dobro očuvanih amonita srednjotrijaske starosti, stotinjak školjkaša miocenske starosti i 40 lapornih ploča s istim fosilima. To je vrlo vrijedna zbirka koju je potrebno stručno obraditi prije izlaganja u nekome od muzeja. Također ju je potrebno popisati radi registriranja.
- U sklopu suradnje s Javnom ustanovom PP Papuk, kustosi Zoološkog odjela obavili su stručni pregled špiljskih objekata te snimili postojeće stanje.
- Radi daljnje suradnje, Prirodoslovni muzej Rijeka, Muzeje Hrvatskog zagorja - Muzej evolucije i nalazište pračovjeka Hušnjakovo, Krapina, Gradski muzej Varaždin i Muzej Brodskog Posavlja posjetili su ravnateljica i specijalizirani kustosi te su postignuti dogovori o daljnjim aktivnostima za zadovoljavanje kriterija odgovarajuće razine zaštite muzejske građe i muzejske dokumentacije kao matične ustanove za prirodoslovlje.

Detaljna izvješća s pripadajućom fototekom nalaze se u Hrvatskome prirodoslovnom muzeju.

Također u okviru matičnosti, a vezano za zadovoljavanje kriterija odgovarajuće razine zaštite muzejske građe i muzejske dokumentacije kao matične ustanove za prirodoslovlje, tijekom 2006. g. ublaženo je teško stanje u depou Mineraloško-petrografskog odjela, koji zbog visoke vlage više nije mogao služiti za čuvanje muzejske građe koja je bila pohranjena u njemu. Tom je prigodom riješena klimatizacija/ventilacija prostorije i postavljen uređaj za smanjivanje vlage. (Najveći dio troškova saniranja depoa snosio je Gradski ured za kulturu, obrazovanje i šport.)